

*Η ανάλυση αυτή αποτελεί μια ανεξάρτητη προσπάθεια ανάγνωσης της τοπικής εκλογικής γεωγραφίας, χωρίς σύνδεση με κομματικές εντάξεις ή μηχανισμούς και με αποκλειστική βάση τα διαθέσιμα στοιχεία.

Μόλις 24 ψήφοι: η ανοικτή μάχη για την τρίτη έδρα της Λέσβου

Μόλις **24 ψήφοι** χώρισαν το ΠΑΣΟΚ από το ΚΚΕ στην Εκλογική Περιφέρεια Λέσβου τον Ιούνιο του 2023: 7.765 έναντι 7.741 ψήφων.

Η μικρή αυτή διαφορά δεν ήταν μια απλή αριθμητική σύμπτωση. Αποτύπωσε έναν σχεδόν απόλυτο τοπικό εκλογικό ανταγωνισμό, ο οποίος σήμερα αποκτά ακόμη μεγαλύτερο ενδιαφέρον, καθώς έχουν μεταβληθεί τόσο το πανελλαδικό πολιτικό περιβάλλον όσο και ορισμένες κρίσιμες τοπικές παράμετροι.

Η ΕΛ.Α.Σ. εμφανίζεται στις πρόσφατες δημοσκοπικές καταγραφές ως δεύτερη πανελλαδική δύναμη, ενώ το ΠΑΣΟΚ ακολουθεί στην τρίτη θέση. Ο Παναγιώτης Παρασκευαΐδης βρίσκεται πλέον εκτός της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΠΑΣΟΚ και, παράλληλα, στη δημόσια συζήτηση εξετάζεται το ενδεχόμενο εμφάνισης ενός νέου πολιτικού σχηματισμού στον χώρο της δεξιάς. Οι τελευταίες δημοσκοπήσεις εξακολουθούν να καταγράφουν τη σειρά ΝΔ–ΕΛ.Α.Σ.–ΠΑΣΟΚ, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι η ίδια κατάταξη θα αναπαραχθεί αυτόματα στην Εκλογική Περιφέρεια Λέσβου.

Η πρώτη εικόνα που προκύπτει είναι μία πιθανή έδρα για τη Νέα Δημοκρατία, ισχυρή διεκδίκηση μίας δεύτερης από την ΕΛ.Α.Σ. και μια απολύτως ανοικτή αναμέτρηση μεταξύ ΠΑΣΟΚ και ΚΚΕ για την τρίτη έδρα. Ωστόσο με τα μέχρι τώρα δεδομένα δεν διαμορφώνονται συνθήκες ασφαλούς προβαδίσματος για κανένα από τα δύο.

Η εκτίμηση αυτή δεν αποτελεί τοπική δημοσκόπηση ούτε πρόβλεψη βεβαιότητας. Πρόκειται για ένα σεναριακό υπόδειγμα, το οποίο συνδυάζει:

- τα πραγματικά αποτελέσματα του Μαΐου και του Ιουνίου 2023,
- τις σημερινές πανελλαδικές δημοσκοπικές τάσεις,
- τις τοπικές πολιτικές εξελίξεις,
- την προσωπική επιρροή των υποψηφίων,
- και την επεξεργασία των αποτελεσμάτων ανά εκλογικό τμήμα.

Η τελευταία παράμετρος είναι η σημαντικότερη. Η Εκλογική Περιφέρεια Λέσβου (Λέσβος, Λήμνος και Άγιος Ευστράτιος) δεν αποτελεί έναν ενιαίο και πολιτικά ομοιογενή χώρο. Αντίθετα, συγκροτείται από διαφορετικά τοπικά εκλογικά υποσυστήματα, με ιδιαίτερη κοινωνική σύνθεση, παραγωγική φυσιογνωμία, ιστορικές πολιτικές ταυτίσεις και δίκτυα εκπροσώπησης.

Άλλη εικόνα λ.χ. παρουσιάζουν τα αστικά τμήματα της Μυτιλήνης, άλλη οι αγροτικές και κτηνοτροφικές ζώνες της Δυτικής Λέσβου και άλλη η Λήμνος και ο Άγιος Ευστράτιος. Επομένως, οι πανελλαδικές μεταβολές δεν εκδηλώνονται παντού με την ίδια ένταση ούτε έχουν την ίδια πολιτική σημασία.

Τι άλλαξε μεταξύ Μαΐου και Ιουνίου 2023

Στην Εκλογική Περιφέρεια Λέσβου:

- Η Νέα Δημοκρατία υποχώρησε από **40,51% και 23.239 ψήφους** σε **39,81% και 21.044 ψήφους**, χάνοντας 2.195 ψήφους.
- Ο ΣΥΡΙΖΑ υποχώρησε από το **15,92% και τις 9.131 ψήφους** στο **13,49% και τις 7.130 ψήφους**, καταγράφοντας **απώλεια 2.001 ψήφων**. Η πτώση αυτή φαίνεται να συνδέεται, σε σημαντικό βαθμό, με τα εσωτερικά προβλήματα που ήδη αντιμετώπιζε το κόμμα και τα οποία είχαν εξελιχθεί σε ανοιχτή σύγκρουση μεταξύ των εσωκομματικών τάσεων.
- Το ΠΑΣΟΚ κινήθηκε από το **14,54% και τις 8.339 ψήφους** στο **14,69% και τις 7.765 ψήφους**. Αύξησε οριακά το ποσοστό του, αλλά έχασε 574 ψήφους, κυρίως λόγω της μειωμένης συμμετοχής.
- Το ΚΚΕ ενισχύθηκε από το 13,00% και τις 7.456 ψήφους στο 14,64% και τις 7.741 ψήφους, κερδίζοντας 285 ψήφους. Η άνοδος αυτή φαίνεται να συνδέεται με την ανταπόκριση μέρους του εκλογικού σώματος στο δίλημμα «να μη χαθεί ο κομμουνιστής βουλευτής», ενώ καταλυτικό ρόλο διαδραμάτισαν πιθανότατα η αναγνωρισιμότητα, η παρουσία και τα προσωπικά και πολιτικά χαρακτηριστικά της υποψήφιας βουλευτριάς Μαρίας Κομνηνάκα αλλά και η σοβαρή κινητοποίηση της κομματικής μηχανής.

Τον Μάιο οι τρεις έδρες είχαν κατανεμηθεί σε Νέα Δημοκρατία, ΣΥΡΙΖΑ και ΠΑΣΟΚ. Τον Ιούνιο η κατανομή έγινε Νέα Δημοκρατία, ΠΑΣΟΚ και ΚΚΕ. Η αλλαγή αυτή συνδέθηκε με τη συνολικότερη αναδιάταξη του τοπικού κομματικού συσχετισμού. Το ΚΚΕ ξεπέρασε τον ΣΥΡΙΖΑ κατά 611 ψήφους και κατέλαβε την έδρα που εκείνος έχασε. Η Εκλογική Περιφέρεια Λέσβου δεν λειτούργησε ως απλή μικρογραφία της χώρας. Τον Ιούνιο του 2023 η Νέα Δημοκρατία κινήθηκε περίπου στο πανελλαδικό της ποσοστό. Το ΠΑΣΟΚ ήταν περίπου 24% ισχυρότερο από την επίδοσή του στην επικράτεια, ενώ το ΚΚΕ κατέγραψε τοπικό ποσοστό σχεδόν 90% υψηλότερο από το αντίστοιχο πανελλαδικό. Αντίθετα, ο ΣΥΡΙΖΑ συγκέντρωσε 13,49% στην Εκλογική Περιφέρεια Λέσβου, έναντι 17,83% πανελλαδικά, παρουσιάζοντας υποαπόδοση 4,34 ποσοστιαίων μονάδων ή, σε σχετικούς όρους, περίπου 24,3%.

Οι αποκλίσεις αυτές δεν αποτελούν μόνιμες εκλογικές σταθερές. Δείχνουν, όμως, ότι η εκλογική συμπεριφορά στην Εκλογική Περιφέρεια Λέσβου επηρεάζεται από ιδιαίτερες τοπικές πολιτικές παραδόσεις, ιστορικούς κομματικούς δεσμούς, κοινωνικές αναφορές και δίκτυα εκπροσώπησης. Για τον λόγο αυτό, οι πανελλαδικές δημοσκοπικές τάσεις δεν μπορούν να μεταφέρονται αυτούσιες στην τοπική κλίμακα, αλλά πρέπει να προσαρμόζονται στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιφέρειας.

Οι προνομιακές και οι προβληματικές γεωγραφίες των κομμάτων

Η ανάλυση των 258 κοινών εκλογικών τμημάτων των δύο αναμετρήσεων επιτρέπει να διακρίνουμε ισχυρούς κομματικούς πυρήνες, περιοχές εκλογικής ανάπτυξης, ζώνες διάβρωσης και τμήματα αυξημένης μεταβλητότητας.

Η ταξινόμηση δεν βασίστηκε μόνο στο ποσοστό κάθε κόμματος. Συνυπολογίστηκαν:

- η επίδοση του Ιουνίου 2023,
- η μεταβολή από τον Μάιο στον Ιούνιο,
- ο αριθμός των εγκύρων ψηφοδελτίων,
- η θέση του κόμματος μέσα στο τμήμα,
- και η απόστασή του από το πλησιέστερο ανταγωνιστικό κόμμα.

Με αυτόν τον τρόπο, ένα πολύ υψηλό ποσοστό σε ένα μικρό εκλογικό τμήμα δεν εξισώνεται μηχανικά με μια λίγο χαμηλότερη επίδοση σε ένα μεγάλο τμήμα με μεγαλύτερο εκλογικό βάρος. Για την ονομαστική αντιστοίχιση των εκλογικών τμημάτων χρησιμοποιήθηκε η υπ' αριθ. 83645/Σ.31393/8-6-2023 απόφαση της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου για τη σύσταση των εκλογικών τμημάτων και των καταστημάτων ψηφοφορίας της 25ης Ιουνίου 2023.

Νέα Δημοκρατία

Η ευνοϊκότερη γεωγραφική δομή της Νέας Δημοκρατίας εμφανίζεται στη Λήμνο, όπου καταγράφεται μεγάλος αριθμός ισχυρών και σχετικά ανθεκτικών τμημάτων. Στον Δήμο Λήμνου εντοπίστηκαν 23 ισχυροί πυρήνες, έναντι εννέα ζωνών αδυναμίας. Ενδεικτικά, ιδιαίτερα υψηλές επιδόσεις καταγράφηκαν στο 246ο εκλογικό τμήμα Πλατέως (54,73%), στο 245ο Κορνού (52,87%) και στο 230ό Μύρινας (48,25%). Ισχυρή ήταν επίσης η παρουσία της στο 4ο τμήμα Αγίας Παρασκευής (53,95%) και στο 164ο τμήμα του 2ου Εκλογικού Διαμερίσματος Μυτιλήνης (48,44%).

Αντίθετα, περισσότερες ζώνες υποχώρησης της εκλογικής επιρροής εντοπίζονται στη Δυτική Λέσβο, όπου η ΝΔ υποχώρησε συνολικά κατά περίπου 2,35 ποσοστιαίες μονάδες μεταξύ Μαΐου και Ιουνίου. Οι εντονότερες απώλειες εμφανίστηκαν στην Πελόπη, στο 47ο εκλογικό τμήμα (-10,13 μονάδες), και στον Μεσότοπο, στο 17ο (-11,78 μονάδες). Χαμηλότερες επιδόσεις καταγράφηκαν επίσης στο 42ο τμήμα Μανταμάδου (18,56%) και στο 125ο τμήμα Λουτρών (25,58%).

Η εικόνα αυτή δεν σημαίνει ότι η ΝΔ παύει να είναι ισχυρή στη Δυτική Λέσβο. Δείχνει, όμως, ότι η εκλογική της κυριαρχία είναι λιγότερο ομοιόμορφη και περισσότερο εκτεθειμένη σε τοπικές μετακινήσεις από ό,τι στη Λήμνο.

ΠΑΣΟΚ

Η πιο προνομιακή χωρική βάση του ΠΑΣΟΚ εντοπίζεται στη Δυτική Λέσβο. Από τα 78 κοινά εκλογικά τμήματα της περιοχής, τα 21 ταξινομήθηκαν ως ισχυροί πυρήνες και άλλα 21 ως αναπτυσσόμενα.

Η γεωγραφία αυτή αποτυπώνεται καθαρά σε συγκεκριμένους οικισμούς. Το ΠΑΣΟΚ έφθασε το 35,90% στο 20ό εκλογικό τμήμα Χιδήρων και το 35,71% στο 30ό Σκαλοχωρίου. Σημαντική άνοδο κατέγραψε επίσης στο 25ο τμήμα Ανεμότιας (24,17%, +7,50 μονάδες) και στο 47ο Πελόπης (23,48%, +6,82 μονάδες), ενώ στη Λήμνο ξεχώρισε το 222ο τμήμα Παναγιάς (23,48%, +5,08 μονάδες). Η τοπική του ανθεκτικότητα συνδέεται τόσο με ιστορικούς κομματικούς δεσμούς όσο και με την παρουσία προσωπικών και αυτοδιοικητικών δικτύων.

Περισσότερες ζώνες αδυναμίας καταγράφονται στον Δήμο Μυτιλήνης, όπου η επιρροή του είναι πιο κατακερματισμένη. Ενδεικτικές είναι οι χαμηλές επιδόσεις στο 163ο

τμήμα του 2ου Εκλογικού Διαμερίσματος Μυτιλήνης (6,60%), στο 112ο τμήμα Λουτρών Θερμής (6,73%) και στο 152ο τμήμα του 1ου Εκλογικού Διαμερίσματος Μυτιλήνης (10,27%). Εκτός Λέσβου, αισθητή υποχώρηση καταγράφηκε στο 230ό τμήμα Μύρινας, όπου το ΠΑΣΟΚ περιορίστηκε στο 10,51%, χάνοντας 7,16 ποσοστιαίες μονάδες.

Η περίπτωση του Παναγιώτη Παρασκευαΐδη προσθέτει έναν ακόμη βαθμό αβεβαιότητας. Τον Μάιο του 2023 είχε συγκεντρώσει **2.143 σταυρούς**, τους περισσότερους μεταξύ των υποψηφίων του ΠΑΣΟΚ. Τον Φεβρουάριο του 2026 τέθηκε εκτός της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του κόμματος. Οι σταυροί αυτοί δεν αποτελούν ισάριθμες προσωπικές ψήφους που μπορούν να μεταφερθούν αυτούσιες σε άλλον πολιτικό φορέα. Καταγράφουν, όμως, μια υπαρκτή προσωπική επιρροή και ένα δίκτυο τοπικής εκπροσώπησης.

Ως δοκιμή ευαισθησίας μπορεί να εξεταστεί μια πιθανή απώλεια του ΠΑΣΟΚ της τάξης των **300 έως 800 ψήφων**. Το εύρος αυτό αντιστοιχεί περίπου στο **14%–37% των 2.143 σταυρών** που είχε συγκεντρώσει ο Παναγιώτης Παρασκευαΐδης τον Μάιο του 2023 και βασίζεται στην παραδοχή ότι μόνο ένα μέρος της σταυροδοσίας του είχε αμιγώς προσωπικά χαρακτηριστικά και θα μπορούσε, υπό συγκεκριμένες συνθήκες, να αποσπαστεί από το κόμμα.

Με βάση το σύνολο των εγκύρων ψηφοδελτίων του Ιουνίου 2023, μια τέτοια απώλεια θα αντιστοιχούσε περίπου σε **0,6 έως 1,5 ποσοστιαίες μονάδες**. Δεν πρόκειται για πρόβλεψη, αλλά για ένα εύρος σεναριακής διερεύνησης, το οποίο επιτρέπει να ελεγχθεί πόσο ευαίσθητη είναι η εκλογική θέση του ΠΑΣΟΚ σε πιθανή μεταβολή της προσωπικής επιρροής του πρώτου σε σταυρούς υποψηφίου του.

Η πραγματική επίδραση θα εξαρτηθεί από το αν ο ίδιος θα είναι εκ νέου υποψήφιος, από τον πολιτικό φορέα με τον οποίο ενδεχομένως θα συμμετάσχει, από την ένταση της προσωπικής του κινητοποίησης και φυσικά από τη γεωγραφική συγκέντρωση της εκλογικής του επιρροής.

Από την ανάλυση της σταυροδοσίας του προκύπτει ότι το μεγαλύτερο τμήμα της δύναμής του βρισκόταν στο νησί της Λέσβου και ιδιαίτερα στον Δήμο Μυτιλήνης. Η ενδεχόμενη επίδραση στο ΠΑΣΟΚ δεν αναμένεται, επομένως, να είναι ισοκατανεμημένη σε όλη την εκλογική περιφέρεια.

ΚΚΕ

Το ΚΚΕ διαθέτει την περισσότερο χωρικά συμπυκνωμένη εκλογική βάση. Οι ισχυρότεροι πυρήνες του εντοπίζονται στη Δυτική Λέσβο και σε συγκεκριμένες περιοχές του Δήμου Μυτιλήνης.

Η υψηλότερη επίδοσή του καταγράφηκε στο 42ο Εκλογικό Τμήμα Μανταμάδου, όπου έφθασε στο 47,35%, σημειώνοντας άνοδο 8,42 ποσοστιαίων μονάδων. Ιδιαίτερα υψηλή ήταν επίσης η παρουσία του στο 17ο Εκλογικό Τμήμα Μεσοτόπου, με 35,62% και άνοδο 9,30 μονάδων.

Ισχυρός και ενισχυμένος πυρήνας καταγράφεται και στην Αγιάσο. Στο 81ο Εκλογικό Τμήμα το ΚΚΕ έφθασε στο 35,65%, αυξάνοντας το ποσοστό του κατά 8,15 μονάδες,

ενώ στο 82ο συγκέντρωσε 33,94%, με άνοδο 4,10 μονάδων. Η ταυτόχρονη υψηλή επίδοση και στα δύο τμήματα δείχνει ότι η εκλογική του παρουσία στην Αγιάσο δεν αποτελεί μεμονωμένο εύρημα, αλλά έχει ευρύτερη τοπική και κοινωνική βάση.

Σημαντικός πυρήνας καταγράφεται ακόμη στο 2ο Εκλογικό Τμήμα Αγίας Παρασκευής, τόπο καταγωγής της βουλευτριάς Μαρίας Κομνηνάκα, όπου το ΚΚΕ συγκέντρωσε 22,11%, ενισχυμένο κατά 4,88 ποσοστιαίες μονάδες. Ιδιαίτερη περίπτωση αποτελεί η Ανεμώτια. Στα δύο εκλογικά της τμήματα το ΚΚΕ παρέμεινε πρώτο κόμμα και συγκέντρωσε συνολικά 33,51%, επιβεβαιώνοντας ότι η περιοχή εξακολουθεί να αποτελεί έναν από τους παραδοσιακούς του πυρήνες. Σε σύγκριση, όμως, με τον Μάιο του 2023, έχασε 26 ψήφους και 4,52 ποσοστιαίες μονάδες. Η Ανεμώτια πρέπει, επομένως, να ερμηνευθεί ως ισχυρός αλλά υποχωρών πυρήνας και όχι ως περιοχή περαιτέρω εκλογικής επέκτασης.

Αντίθετα, το ΚΚΕ εμφανίζει πολύ χαμηλότερη διείσδυση στα Κεραμειά, στο 107ο Εκλογικό Τμήμα, όπου περιορίστηκε στο 1,71%, και στη Μόρια, στο 126ο, όπου συγκέντρωσε 5,99%. Στη Λήμνο οι χαμηλότερες επιδόσεις του εντοπίζονται στην Παναγιά, στο 222ο τμήμα, με 3,48%, στην Καλλιθέα, στο 249ο, με 3,41%, και στη Νέα Κούταλη, στο 254ο, με 7,14%. Η εκλογική γεωγραφία του ΚΚΕ χαρακτηρίζεται, επομένως, από έντονες χωρικές αντιθέσεις. Συνυπάρχουν ισχυροί και αναπτυσσόμενοι πυρήνες, όπως ο Μανταμάδος, ο Μεσότοπος και η Αγιάσος, με παραδοσιακές περιοχές επιρροής που παρουσιάζουν υποχώρηση, όπως η Ανεμώτια, αλλά και με ζώνες ιδιαίτερα χαμηλής διείσδυσης, κυρίως σε τμήματα της Λήμνου.

ΣΥΡΙΖΑ

Ο ΣΥΡΙΖΑ διατηρεί ορισμένες ζώνες σχετικής ανθεκτικότητας κυρίως στον Δήμο Μυτιλήνης και σε επιμέρους τμήματα της Δυτικής Λέσβου. Οι υψηλότερες επιδόσεις του καταγράφηκαν στα Λουτρά, στο 125ο εκλογικό τμήμα (24,81%) και στο 123ο (17,95%), στην Κλειώ, στο 46ο (22,45%), και στην Αγιάσο, στο 83ο (22,65%). Στο 143ο τμήμα του 1ου Εκλογικού Διαμερίσματος Μυτιλήνης διατήρησε επίσης ποσοστό 17,35%.

Ωστόσο, η συνολική του υποχώρηση ήταν σχεδόν καθολική. Από τα 258 κοινά εκλογικά τμήματα, αύξησε το ποσοστό του μόνο στα 45. Οι μεγαλύτερες ενδείξεις αδυναμίας εμφανίστηκαν στο 26ο τμήμα Καλλονής (8,75%, -7,86 μονάδες), στο 93ο τμήμα Παππάδου (8,59%, -5,22 μονάδες), στο 118ο τμήμα Πύργων Θερμής (7,93%, -4,83 μονάδες), στο 243ο τμήμα Κάσπακα (7,45%) και στο 250ό τμήμα Κοντιά (4,39%, -10,61 μονάδες). Οι ισχυρότερες περιοχές του πρέπει, συνεπώς, να ερμηνεύονται περισσότερο ως πυρήνες σχετικής αντίστασης στην πτώση παρά ως ζώνες πραγματικής εκλογικής επέκτασης.

Το ερώτημα είναι σε ποιον βαθμό αυτοί οι πυρήνες μπορούν να αποτελέσουν την αρχική κοινωνική και χωρική βάση της ΕΛ.Α.Σ. ή αν η νέα πολιτική της επιρροή θα αποκτήσει διαφορετική γεωγραφική σύνθεση.

Η μάχη ΠΑΣΟΚ–ΚΚΕ δεν περιορίζεται σε λίγα τμήματα

Ένα από τα σημαντικότερα ευρήματα είναι ότι η αναμέτρηση ΠΑΣΟΚ–ΚΚΕ έχει ευρεία γεωγραφική έκταση.

Από τα 258 κοινά εκλογικά τμήματα:

- σε **32 τμήματα** η μεταξύ τους διαφορά ήταν έως μία ποσοστιαία μονάδα,
- σε **56 τμήματα** ήταν έως δύο μονάδες,
- και σε **84 τμήματα** ήταν έως τρεις μονάδες.

Άρα, η μεταξύ τους ισορροπία δεν οφείλεται σε λίγες μεμονωμένες περιπτώσεις. Εμφανίζεται σε σημαντικό τμήμα της εκλογικής περιφέρειας και διαπερνά διαφορετικά τοπικά περιβάλλοντα. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η Δυτική Λέσβος. Σε **53 από τα 78 εκλογικά τμήματά της** αυξήθηκαν ταυτόχρονα τόσο το ΠΑΣΟΚ όσο και το ΚΚΕ μεταξύ Μαΐου και Ιουνίου.

Η παράλληλη αυτή άνοδος δείχνει ότι τα δύο κόμματα δεν κινούνται πάντοτε μέσα σε ένα απλό παιχνίδι μηδενικού αθροίσματος, όπου ό,τι κερδίζει το ένα το χάνει αναγκαστικά το άλλο. Σε αρκετές περιοχές φαίνεται ότι αντλούν από διαφορετικά κοινωνικά ακροατήρια ή επωφελούνται ταυτόχρονα από την αποδυνάμωση άλλων κομμάτων. Στον Δήμο Μυτιλήνης η εικόνα είναι διαφορετική. Εκεί, το συχνότερο μοτίβο (σε **59 από τα 122 τμήματα**) ήταν άνοδος του ΚΚΕ με ταυτόχρονη υποχώρηση του ΠΑΣΟΚ.

Η διαφοροποίηση αυτή αποκαλύπτει δύο διαφορετικές πολιτικές γεωγραφίες:

- στη Δυτική Λέσβο, ΠΑΣΟΚ και ΚΚΕ μπορούν να ενισχύονται παράλληλα,
- ενώ στη Μυτιλήνη η μεταξύ τους σχέση εμφανίζεται περισσότερο ανταγωνιστική.

Επομένως, η τρίτη έδρα δεν θα κριθεί σε έναν ενιαίο πολιτικό χώρο. Θα εξαρτηθεί από τη διαφορετική δυναμική των δύο κομμάτων σε επιμέρους χωρικές ενότητες, από τη συμμετοχή, από τη σύνθεση των ψηφοδελτίων και από την ανθεκτικότητα των τοπικών οργανωτικών τους δικτύων.

Η επίσημη αντιστοίχιση της αρίθμησης των εκλογικών τμημάτων με τους οικισμούς και τα καταστήματα ψηφοφορίας επιτρέπει πλέον στην ανάλυση να περάσει από τις γενικές χωρικές ενότητες σε συγκεκριμένες τοπικές γεωγραφίες. Έτσι, οι αριθμητικές μεταβολές μπορούν να εξεταστούν σε συνάρτηση με την κοινωνική σύνθεση, την παραγωγική φυσιογνωμία και τις ιστορικές πολιτικές αναφορές των αντίστοιχων οικισμών και περιοχών.

Η ΕΛ.Α.Σ. και η διαμόρφωση τοπικής εκλογικής βάσης

Η πανελλαδική δυναμική της ΕΛ.Α.Σ. αποτελεί, προς το παρόν, τη σημαντικότερη νέα μεταβλητή της ανάλυσης. Ως νέος πολιτικός σχηματισμός, δεν διαθέτει προηγούμενο εκλογικό αποτύπωμα, ώστε να γνωρίζουμε με ποιον τρόπο θα κατανεμηθεί η επιρροή της στη Λέσβο, στη Λήμνο και στον Άγιο Ευστράτιο.

Η δεύτερη πανελλαδική θέση δεν μεταφέρεται αυτομάτως και στην τοπική κλίμακα. Για να αποκτήσει αντίστοιχη θέση στην Εκλογική Περιφέρεια Λέσβου, η ΕΛ.Α.Σ. θα πρέπει:

- να επανασυνδέσει σημαντικό μέρος της παλαιότερης εκλογικής βάσης του ΣΥΡΙΖΑ,
- να προσελκύσει ψηφοφόρους από το ΠΑΣΟΚ, μικρότερους πολιτικούς σχηματισμούς και την αποχή,
- να αποκτήσει σταθερή οργανωτική παρουσία και δίκτυα κοινωνικής αναφοράς,
- και να συγκροτήσει ψηφοδέλτιο με αναγνωρίσιμα πρόσωπα και γεωγραφική αντιπροσωπευτικότητα στο σύνολο της περιφέρειας.

Ιδιαίτερη σημασία έχει το αν θα κατορθώσει να μετατρέψει την πανελλαδική δημοσκοπική της απήχηση σε σταθερή τοπική εκλογική βάση. Οι εναπομείναντες πυρήνες του ΣΥΡΙΖΑ, κυρίως στον Δήμο Μυτιλήνης και σε επιμέρους περιοχές της Δυτικής Λέσβου, αποτελούν μια πιθανή αφετηρία, χωρίς όμως να είναι δεδομένο ότι θα μετακινηθούν στο σύνολό τους προς τον νέο φορέα.

Η εκλογική της επιρροή δεν θα κριθεί μόνο από το συνολικό ποσοστό, αλλά και από τη γεωγραφική της διάχυση. Ένα κόμμα μπορεί να καταγράψει αξιόλογη συνολική επίδοση, αλλά να παραμένει οργανωτικά αδύναμο ή να συγκεντρώνει δυσανάλογο μέρος της δύναμής του σε λίγες μόνο περιοχές. Αντίθετα, η παρουσία του σε διαφορετικές κοινωνικές και παραγωγικές ζώνες θα αποτελεί ένδειξη ότι η επιρροή του αποκτά ευρύτερη χωρική και κοινωνική βάση. Καθοριστικό ρόλο θα διαδραματίσουν, επομένως, η σύνθεση του ψηφοδελτίου, η αναγνωρισιμότητα των υποψηφίων, η οργανωτική συγκρότηση και η ικανότητα του νέου φορέα να εκφράσει διαφορετικά τοπικά ακροατήρια. Μέχρι να αποσαφηνιστούν αυτές οι παράμετροι, η τοπική εκλογική επίδοση της ΕΛ.Α.Σ. παραμένει η μεταβλητή με το μεγαλύτερο εύρος αβεβαιότητας.

Το ενδεχόμενο ενός νέου κόμματος στη δεξιά

Στο μοντέλο εξετάζεται επίσης, ως καθαρά υποθετικό σενάριο, η πιθανή εμφάνιση πολιτικού φορέα υπό τον Αντώνη Σαμαρά.

Αν ένα τέτοιο σχήμα συμμετείχε στις εκλογές, δεν θα αντλούσε κατ' ανάγκη ολόκληρη τη δύναμή του από τη Νέα Δημοκρατία. Θα μπορούσε να προσελκύσει ψηφοφόρους από την Ελληνική Λύση, τη Νίκη, μικρότερους δεξιούς σχηματισμούς, τους αναποφάσιστους και την αποχή. Σε ένα σενάριο τοπικής επίδοσης της τάξης του 3%–6%, η βασική του συνέπεια θα ήταν ο περαιτέρω κατακερματισμός της δεξιάς ψήφου και μια πρόσθετη πίεση στην εκλογική ισχύ της ΝΔ. Η επίδραση αυτή δεν θα ήταν γεωγραφικά ουδέτερη. Είναι πιθανό να εκδηλωνόταν περισσότερο στα τμήματα με παραδοσιακά συντηρητική πολιτική ταυτότητα ή σε περιοχές όπου το 2023 είχαν ήδη καταγράψει υψηλότερα ποσοστά οι σχηματισμοί δεξιότερα της ΝΔ.

Ένα προσεκτικό σενάριο ποσοστών

Με βάση τον μέσο όρο των πανελλαδικών δημοσκοπήσεων του Ιουνίου 2026, τις τοπικές υπεραποδόσεις και υποαποδόσεις του 2023 και τις παραπάνω ειδικές

παραμέτρους, το εύρος εργασίας για την Εκλογική Περιφέρεια Λέσβου διαμορφώνεται περίπου ως εξής:

- **Νέα Δημοκρατία: 27,3%–28,7%**
- **ΕΛ.Α.Σ.: 13,2%–16,9%**
- **ΠΑΣΟΚ: 11,8%–13,8%**
- **ΚΚΕ: 11,7%–13,7%**
- **Ενδεχόμενο κόμμα Σαμαρά: 3%–6%**

Το κεντρικό σενάριο τοποθετεί τη Νέα Δημοκρατία κοντά στο 28% και την ΕΛ.Α.Σ. περίπου στο 15,2%. Για το ΠΑΣΟΚ και το ΚΚΕ, αντίθετα, τα εκτιμώμενα εύρη σχεδόν ταυτίζονται, με κεντρικές τιμές γύρω στο 12,8% και 12,7% αντίστοιχα. Η απόσταση αυτή είναι μικρότερη από το εύρος αβεβαιότητας του μοντέλου και, επομένως, δεν επιτρέπει να αποδοθεί ουσιαστικό προβάδισμα σε κάποιο από τα δύο κόμματα.

Τα εύρη αυτά δεν αποτελούν τοπική δημοσκόπηση. Είναι παραμετρικά σενάρια εργασίας και μεταβάλλονται όταν αλλάζουν οι δημοσκοπικές εισοδοί ή οι υποθέσεις για τις τοπικές πολιτικές εξελίξεις. Σε επίπεδο εδρών, η Νέα Δημοκρατία διατηρεί το σαφέστερο προβάδισμα για μία από τις τρεις. Η ΕΛ.Α.Σ. εμφανίζεται ως ισχυρή διεκδικήτρια μίας δεύτερης. Για την τρίτη έδρα, όμως, η εικόνα παραμένει ανοικτή. Τα εκτιμώμενα διαστήματα ΠΑΣΟΚ και ΚΚΕ επικαλύπτονται και η γεωγραφική ανάλυση δεν προσφέρει μέχρι σήμερα επαρκή στοιχεία για να αποδώσει σαφές προβάδισμα σε κάποιο από τα δύο. Το ΠΑΣΟΚ διαθέτει ισχυρότερη συνολική βάση στη Δυτική Λέσβο και σημαντική τοπική εκλογική παράδοση, αλλά αντιμετωπίζει την αβεβαιότητα της προσωπικής ψήφου Παρασκευαΐδη.

Το ΚΚΕ διαθέτει περισσότερο συμπαγείς πολιτικούς πυρήνες και υψηλότερη τοπική υπεραπόδοση, αλλά η επιρροή του είναι πιο άνισα κατανεμημένη και εμφανίζει περισσότερες ζώνες αδυναμίας στη Λήμνο όπου και πρέπει να καλυφθούν. Πρόκειται, επομένως, για δύο διαφορετικά υποδείγματα εκλογικής ισχύος: το ΠΑΣΟΚ στηρίζεται σε μια περισσότερο εκτεταμένη αλλά όχι πάντοτε συμπαγή χωρική βάση, ενώ το ΚΚΕ σε ισχυρότερους αλλά περισσότερο συγκεντρωμένους πυρήνες.

Ο εκλογικός νόμος και το σενάριο δεύτερης κάλπης

Η μετατροπή των ψήφων σε έδρες δεν εξαρτάται μόνο από την τοπική σειρά των κομμάτων. Οι επόμενες εκλογές θα διεξαχθούν, με τα σημερινά δεδομένα, με το σύστημα της ενισχυμένης αναλογικής. Το πρώτο κόμμα λαμβάνει κλιμακωτή ενίσχυση, η οποία ξεκινά από τις 20 έδρες στο 25% και αυξάνεται κατά μία έδρα για κάθε επιπλέον μισή ποσοστιαία μονάδα, μέχρι το μέγιστο των 50 εδρών στο 40%.

Αυτό σημαίνει ότι η τελική κατανομή των τριών εδρών της Λέσβου επηρεάζεται:

- από το πανελλαδικό ποσοστό κάθε κόμματος,
- από τον αριθμό των κομμάτων που θα υπερβούν το όριο του 3%,
- από το μόνους του πρώτου κόμματος,
- και από τις διαδοχικές φάσεις κατανομής των εδρών στις εκλογικές περιφέρειες.

Η δεύτερη πανελλαδική θέση της ΕΛ.Α.Σ. αυξάνει τις πιθανότητές της να δικαιούται μεγάλο αριθμό εδρών συνολικά. Δεν της εξασφαλίζει, όμως, αυτομάτως έδρα σε κάθε τριεδρική περιφέρεια.

Η πρώτη εκλογική αναμέτρηση θα γίνει, υπό κανονικές συνθήκες, με σταυρό προτίμησης. Η αναγνωρισιμότητα, η προσωπική ψήφος και τα τοπικά δίκτυα των υποψηφίων θα διαδραματίσουν, επομένως, ουσιαστικό ρόλο. Αν από την πρώτη κάλπη δεν προκύψει αυτοδύναμη κυβέρνηση, δεν οδηγούμαστε αυτομάτως σε νέα εκλογή. Θα προηγηθούν οι συνταγματικά προβλεπόμενες διερευνητικές εντολές και η προσπάθεια σχηματισμού κυβέρνησης συνεργασίας. Αν οι προσπάθειες αυτές αποτύχουν, θα πραγματοποιηθούν νέες, αυτοτελείς εκλογές. Εφόσον γίνουν μέσα σε δεκαοκτώ μήνες από τις προηγούμενες, θα διεξαχθούν με δεσμευμένη λίστα και χωρίς σταυρό προτίμησης.

Η διαφοροποίηση αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική για την τοπική πολιτική γεωγραφία.

Στην πρώτη κάλπη ο ψηφοφόρος επιλέγει κόμμα και υποψήφιο. Στη δεύτερη επιλέγει μόνο κόμμα, ενώ η σειρά εκλογής των υποψηφίων έχει ήδη καθοριστεί. Η προσωπική επιρροή των υποψηφίων δεν εξαφανίζεται πολιτικά, αλλά δεν αποτυπώνεται πλέον με σταυρούς. Παράλληλα, είναι πιθανό να ενισχυθούν φαινόμενα στρατηγικής ψήφου, καθώς ένα μέρος του εκλογικού σώματος μπορεί να ψηφίσει με βασικό κριτήριο τον σχηματισμό κυβέρνησης. Η εμπειρία του Μαΐου και του Ιουνίου 2023 έδειξε ότι μέσα σε λίγες εβδομάδες μπορούν να μεταβληθούν η συμμετοχή, η κομματική συσπείρωση και η τελική κατανομή των τοπικών εδρών. Το αποτέλεσμα της πρώτης κάλπης δεν μεταφέρεται, επομένως, κατ' ανάγκη αυτούσιο στη δεύτερη.

Στις επόμενες βουλευτικές εκλογές έχει επίσης προβλεφθεί η δυνατότητα επιστολικής ψήφου για τους εγγεγραμμένους εκλογείς που βρίσκονται εκτός Ελλάδας. Οι ψήφοι αυτές μπορούν να επηρεάσουν την πανελλαδική δύναμη των κομμάτων και, μέσω αυτής, την κατανομή των εδρών, αλλά δεν μπορούν να ενταχθούν με τον ίδιο τρόπο στον τοπικό χάρτη των εκλογικών τμημάτων της Λέσβου, της Λήμνου και του Αγίου Ευστρατίου.

Συμπέρασμα

Το ουσιαστικό συμπέρασμα δεν είναι μόνο ποιο κόμμα βρίσκεται πρώτο, δεύτερο ή τρίτο. Είναι ότι οι πανελλαδικές τάσεις αποκτούν διαφορετική μορφή όταν συναντούν την κοινωνική και πολιτική γεωγραφία της Εκλογικής Περιφέρειας Λέσβου. Η Νέα Δημοκρατία εμφανίζει την ευνοϊκότερη γεωγραφική της δομή στη Λήμνο και περισσότερες ζώνες διάβρωσης στη Δυτική Λέσβο. Το ΠΑΣΟΚ διαθέτει την ισχυρότερη χωρική του βάση στη Δυτική Λέσβο, αλλά αντιμετωπίζει αβεβαιότητες που συνδέονται τόσο με την προσωπική ψήφο όσο και με την πιο κατακερματισμένη παρουσία του στον Δήμο Μυτιλήνης. Το ΚΚΕ στηρίζεται σε ιδιαίτερα συμπαγείς πυρήνες στη Δυτική Λέσβο και σε συγκεκριμένα τμήματα της Μυτιλήνης, αλλά εμφανίζει περισσότερο ανομοιογενή παρουσία στη Λήμνο.

Ο ΣΥΡΙΖΑ διατηρεί ορισμένες ζώνες σχετικής ανθεκτικότητας, χωρίς όμως η σύγκριση των δύο αναμετρήσεων του 2023 να δείχνει ευρεία δυναμική επέκτασης. Η ΕΛ.Α.Σ. αποτελεί τη μεγαλύτερη νέα μεταβλητή. Η θέση της θα εξαρτηθεί από το αν

η πανελλαδική της δυναμική θα αποκτήσει τοπική οργανωτική βάση, γεωγραφική συνέχεια και ψηφοδέλτιο με πραγματική κοινωνική αναφορά. Με τα σημερινά δεδομένα, η πιθανότερη εικόνα είναι μία έδρα για τη Νέα Δημοκρατία, ισχυρή διεκδίκηση μίας έδρας από την ΕΛ.Α.Σ. και μια απολύτως ανοικτή αναμέτρηση μεταξύ ΠΑΣΟΚ και ΚΚΕ για την τρίτη. Οι μόλις 24 ψήφοι που τα χώρισαν τον Ιούνιο του 2023, τα 84 εκλογικά τμήματα στα οποία η διαφορά τους δεν ξεπέρασε τις τρεις μονάδες και οι διαφορετικές χωρικές βάσεις των δύο κομμάτων δεν επιτρέπουν, μέχρι στιγμής, να τεκμηριωθεί ασφαλές προβάδισμα κανενός.